

damo se, da će ne samo Jugoslaveni kao rodjena bratja nego i ostali slavjanski svet s veseljem pozdraviti ovo književno poduzetje, koje će nas upoznati поближе s ovom zanimivom granom našega naroda i stajnama njegova duševnoga živovanja. Pjesme te biti će kao nekome živom kopčom (vezilo), koja će duševno užje spojiti zabalkansku našu bratju sa ostalim rodnom slavskim. — Dodano bo nekoliko besed drugim Jugoslavenom manje znanih s prevodom. — Knjiga, 25–30 pól debela in na lepem papirju natisujena, veljala bo 2 gold. nov. dn.; plačalo se bo za gotovo knjigo. Podpise nabira tudi prof. J. Macun v Ljubljani.

Kakor priloga k letošnjemu „Glasniku slovenskemu“ izhaja gosp. Cegnar-jev izversten prevod Šilerjeve tragedije Maria Stuart. Vsak učitelj slovenskega jezika želel si je davnej kako dramatično delo, ki bi ga mogel v šoli brati z učenci. Spodboden na to po pisaveu teh verstic odločil se je gosp. izdatelj in vrednik „Glas. slov.“ tudi to delo po 50 kr. nov. dn. posebe na svitlo dati, če bo se mu dosti naročnikov oglasilo. Bog daj, da se izpelja reč, ker vse svoje sile moramo zdaj v tem zediniti, da se slovensčini v gimnazijah in realkah kolikor je mogoče vspesno uči, tako da se mladina duha slavenskega napije; ker prihodnost naša bo v rokah naše mladine. — Zato moramo tudi, ko bodo poterjene in znane pravila za šolsko svetovavstvo, ki jih dr. Miklošič izdeluje, kmali začeti obdelavati polje šolskih knjig. Če so na Horvaškem malo da ne vse gimnazijalne knjige v dveh letih spisane bile, zakaj bi pri nas ne bile, ki imamo še več prikladnih učbenih oseb, kakor so jih takrat Horvati imeli? Toda kakor je pri njih vlada skerbela za izdavanje teh knjig, kar se tiče stroškov, tako bo tudi mogla država ali pa slovenska dežela skrbeti za nas, saj slovenske gimnazije imajo vkupno daleč več učencev kot horvaško-slavonsko takrat, ko se je delalo o teh knjigah. — Več o tem ob svojem času.

Dopisi.

Od lutomerskih Goric na Štaj. 3. sušca. Skoraj celi svečan je prav pomladansk bil tako, da so vinorejci lahko svoje vinogradske naloge opravljali, in nekteri že kopati začeli. Pozebljene terte je precej, pa tudi vodeničnih reznikov z velikimi sterženi in celó oddaljenimi očesi večidel viditi, potem lahko prerokujem, kakor lani „od vina za gospôdo“, tudi letos ga bo — malo. Nekteri otroci so jo že bôsi primahali v šolo, zoper prepoved; zdaj pa revčekov čez polovico na osepnicah (blekih) leži; 28. svečana bi jih imelo okoli 80 k spovedi priti, jih pa je bilo komaj 35. — Neizrekljivo je ljudstvu vstreženo, ako se po priložnostih, ali pa tudi na prižnici oznani, postavim: družba sv. Mohora. Oh! kako željno ljudstvo seguje po takih knjižicah — sčasoma pa gotovo tudi po „knjigah“, kakor je slavno vredništvo „Glasnika“ obljubilo; žalibog, da je tako malo sejevcev zavoljo kakošne neprijetnosti ali blatnega krajcarja voljo. Kujige, ki jih izdaja družba sv. Mohora, so dober kup; da bi se pač ljudstvu pod pazdihó seglo in mu pomagalo iz tisučletnega spanja! Kuhar.

Iz Dervanja na Štaj. 6. sušca. Iz Sevnice je pisal nekdo v „Pozor“ broj 49 med drugim: „Pitaj seljace za Dravom ili ove sa Savom, što oni znadu novo iz Hrvatske; svaki će ti odgovoriti: Hrvati so nemirnjaci, oni se bune proti caru, nećejo mu više poslužni biti itd.“ Dragi brate I. K.! ovo je slepota vaša, ne pa Slovencev; naravnost Vam rečem, da za Dravo in Muro ni kmeta ovake blodnje, ampak vsi še Hrvata nekako pomilujejo, da se mora toliko buniti zoper Magjare. Lahko se dokaže, da menda ne samo podravski, temuč tudi drugi Štajarski Slovenci imajo mnogo simpatij do Hrvatije, kamor zahajajo na delo, kupčijo, božje pota, v toplice in veselice. Drugih blodnjav je pa med našim ljudstvom mnogo slišati, ktere

izhajajo iz nevednosti; tako terdijo nekteri, ko so unidan vidili neko svetlobo s šumenjem od zahoda proti zahodu, da se je Anglež s Košutom in Rabaldom na Ogersko peljal. Dragi J. K.! ako že hočete černiti narod naš, ne černite ga vsaj po krivem! Jakopič.

Iz Libelič 1. sušca. — Oj, da bi že tudi Slovencom milo solnce enakopravnosti in pravice prisijalo! Te dni pride k meni mož ter me prosi, naj bi mu „Novice“ čitati dal. Le-ta mož mi pripoveduje sledeče: Neka žena je prejela od kantonske gospóske „Vorladngo“, se vé da v nemškem jeziku. Reva, ker nemškega ne ume, dene „Vorladngo“ na stran, mislé, da nič kaj posebnega ne zaderžuje. Pripeti se pa, da človek k njej pride, ki nekoliko nemško ume, kteremu toraj tisto „Vorladngo“ pokaže. Tolmač jo odpre, prebere in ženi pové, da mora v 8 dneh 200 gold. s činži vred „bei sonstiger Vermeidung der Execution“ plačati. Lahko si mislite strah njeni! Bi bil dopis slovenski, bi ga bila žena sama odperla in brala in koj denar poskerbela. Tako pa je bila v silni stiski. V tem, ko naši bratje Horvatje in Ogri pravice narodne popolnoma vživajo, na nas koroške, krajske in štajarske Slovence še ni padla ne ena kapljica milosti cesarske vnovič v diplomu 20. okt. izgovorjene. — 25. t. m. so pri nas srenjskega župana volili. Zbralo se jih je bilo sila veliko volivcov. Volili so brez hruša in truša, ter se obnašali, kakor se možem spodobi, kar Libeličanom je v veliko čast. Kadar je bilo 12 odbornikov — letos 12 bistrih glav, razun ene, izvoljenih, so odborniki z 9 glasi volili za župana Jožefa Part-a, po domače Mačić-a, kmeta poštenega in umnega, kteri slovi zavolj svoje bistre glave, zdrave pameti in odkritoserčnosti. Ko blagi Mačić sliši, da je izvoljen župan, se po celem životu tresse in mu solze v očesa priigrado, ter prosi, naj bi se mu čast županova odvezla ter drugemu izročila. „Brez ojistosti se nič ne opravi — je blagi Mačić rekel — z ojistostjo tudi milo in pravično si pa maševanja nakladujem“. Mačić je res blaga duša in ponižen, akoravno zveden kmet; bil je nekđaj žolnirsk viši topničar. Da poštenega Mačića pikali bodo uni, ki so si na vso moč že pred volitvo prizadevali, nekega družega možuna za župana izvoliti, je jasno kot beli dan; al noben pošten človek ni kos zoper to volitev kaj ziniti, ker je Mačić mož, kteremu nihče na nobeni strani do kože ne more. Služba županova res nikjer ni na rožice postljana, in tudi zakladi ne tekó v mavho takim, ki vestno ravnajo; nasproti pa imajo vestni in pravični župani od širokoustnih ljudi veliko zopernega prestajati, zlasti, kadar je rekrutba, in mnogo kratkovidnih očetov pa mater misli, da župan je kriv, ako sina v soldate vzamejo. Eno reč bi pa vsem županom prav živo rad priporočil, in sicer to-le: Naj bi župani vsi na to prav skerbno gledali, da bi v srenjo tujci, razujzdani gostači in take baže ljudje ne vhažali, ker taki gerdui semen pohujšanja strosujejo in poderajo, kar pridni duhovniki in učeniki zidajo. Ti napaki v okom priti, bi najbolje bilo, ako bi župani vsakletno hišno popisovanje imeli, po kterem bi se lahko sprevidilo, koliko tujcov da se je v srenjo nalezlo. Gorjé srenji, ki ima veliko bajt, po kteri se razujzdani ljudje potikajo; še polja v miru ne puščajo, ter ponoči in celó ob nedeljah in praznikih, kadar so ljudje pri službi božji, iz polja pridno v bajte donasajo.

Štantetov-Šentvidski.

Iz jeseniških Rovt 2. sušca. A. S. — V poslednjem lanskem listu ste drage „Novice“ pohvalile urarskega mojstra v Kropi, ki je res velike hvale vreden. Priporočite zdaj tudi Miklavža Kneg-a, urarja v Duplah na Gorenskem, ki se je pri Kropškem mojstru tako dobro izučil, da sedaj sam mojster svojemu mojstru čast dela. Naredil je Kneg že več turuskih ur na Krajskem, Koroškem in Štajarskem, in nedavnej nam je v jeseniške Rovte napravil umetno izdelano, 3 cente težko uro, s ktero se je izkazal res mojstra prebrisane glave, ki zasluži očitno priporočilo.

Iz Ljubljane. Sl. c. k. deželno glavarstvo oklicuje, da za volitve poslancov v deželni zbor, ki jih bojo na kmetih v tistih krajih volili, kateri so po §. 7 in 8 volitne postave za volitev odločeni, je postavljen 21. dan tega mesca ali 2 dni po sv. Jožefu, — za volitev poslancov v mestih in terjih in za volitev poslancov ljubljanske kupčijske zbornice 26. dan tega mesca, — za volitev poslancov velikih posestnikov (grajšakov) pa 28. dan tega mesca. Ura, kdaj se bodo volitve začele, in plosnja, v katerih bodo volitve, bodo v povérivnih listih naznanjene, kateri se bodo volivcom dali. — Te dni smo zvedili, da je skor toliko kot gotovo, da bode v Terstu začel izhajati političen slovensk časnik. S to veselo novico so tedaj rešeni vsi dopisi, ki smo jih prejeli o tej zadevi, pa jih nismo mogli natisniti, ker nam prostora manjka. — V saboto so poleg Barovnice v gospod Galle-tovem gojzdu ustrelili medveda, katerega meso zdaj naš divjinar prodaja; v pondeljek se je vse terlo pred štacuno njegovo; vsak je hotel viditi okoli 12 let starega kosmatina neke nenavadno belkaste barve. — Še le v saboto so vjeli deleč pod Ljubljano iz Ljubljaniče blizo vevške papirnice truplo tistega uradnika K. M. gosp. baron Zoisovih fužin, ki je že pred več tedni berž ko ne zmešane pameti sam v vodo skočil. Pošten človek je od nekdanj bil že nekako čmern; čeravno si je, ker je zmerno živel in ni bil oženjen, že lepo premoženje prihranil (nekteri pravijo 12.000 gold.) in dobro službo imel v baron Zoisovi hiši, mu je vendar sedanja dragina in padanje kursov tako težko krí delalo, da je popolnoma obupal, da ne bo mogel živeti, in v taki norosti si je življenje končal. Ko so ga iz vode potegnili, so našli pri njem čez 500 gold. v papir zavutih bankovcov, ki so bili sicer vsi razmočeni, pa vendar še dobri; zraven bankovcov pa tudi pismo gospoda barona, ki ga z ljubeznjivo besedo tolažijo, naj se nepotrebne skerbí iz glave izbije; saj ima dobro službo itd. Al vse ni nič pomagalo; — da bi ne ubožal, je šel premožen v vodo. — Gosp. Kleinmajer-Bambergova tiskarnica nas je prosila v „Novicah“ povedati, da tisti „zeleni“ list, o katerem so zadnjič govorile, je ona natisnila, pa le po pomoti se je izpustilo ime njeno. — Dr. Bleiweis, gosp. Ant. Samasa, gosp. Fid. Terpine in gosp. Heidrich so se odpovedali mestnemu odboru, v katerega so bili pri zadnjih volitvah voljeni; prvi trije nanašaje še na to, da so že celih poslednjih 10 let odborniki bili, poslednji pa, ker je že 60 let star.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. V prvi versti ministerskih posvetovanj stojé sedaj ogerske zadeve; pred vsem gré sedaj zato, da Ogri pošljejo po ustavni postavi 85 poslancov v dunajski državni zbor. Za posvèt o tem sta bila na Dunaj poklicana grof Apponyi in žl. Majlath.

Horvaško. Iz Zagreba. Po cesarskem pismu od 21. p. m. na bana Šokčevića se Granica ne bo udeležila deželnega zbora horvaško-slavonskega, — za Dalmacijo pa je rečeno, naj prihodnji zbor dalmatinski pred vsem zedinjenje Dalmacije s Horvaškim in Slavonijo v prevdarek vzame. „Pozor“ pravi zastran Krajine med drugim: „Kar je naše, smemo terjati vse, ne le napol; če se nam vse ne dá, kar je našega, nočemo nič“.

Česko. Iz Prage 7. sušca. Danes je bil grof Clam-Martinić za predsednika českega muzeja, knez Karol Schwarzenberg za podpredsednika izvoljen, za odbornike pa: Palacky, grof J. Harach, baron Hildtprant in prelat Zeidler. V ravno tem zboru je bil škof Štrosmajer za častnega družbenika izvoljen.

Šlezko. Iz Opave 10. sušca. — 1. dan t. m. je prišel na svetlo „Opavsky besednik“, časnik v českem jeziku, in menda prvi na Šlezkem v slovanskem jeziku.

Serbska vojvodina. Po cesarskem pismu do državnega ministra od 5. t. m. je Serbom dovoljena národna skupščina v Karlovcih pod predsedništvom patrijarha Rajačića.

Laško. Napad na terdnjavo Mesinsko se bo začel 14. ali 15. dan t. m. Za gotovo se pripoveduje, da po volji Napoleonovi naj ena polovica Rima, ki je na desnem bregu reke Tibere, bode papeževa, druga pa glavno mesto novega laškega kraljestva; stražo od 500 mož naj sv. očetu deržijo katoliške vlade; laško kraljestvo pa naj jim daje vsako leto 3 milijone gold., tedaj več kakor so dosihmal za-se dohodkov imeli. Da se bojo sv. oče prostovoljno tej sili udali, nikakor ni verjeti. Skor gotovo je, da francoska armada bo kmali zapustila Rim in da na njeno mesto pride sardinska; tako bodo Sardinci posestniki papeževih dežel. Da Kavour in ž njim Garibaldi in Mazzini na tihem kujejo tudi napad na Beneško, je poterdila te dni „Donauzeitung“; s tem se ujema tudi pismo Garibaldiovo, ki ga je časnik „Nazione“ razglasil 8. t. m., v katerem pravi, da „za Rim in Beneško bo kmali ura rešitve bila!“ Pri tem bo pa imel tudi Benedek besedo.

Rusovsko. — Čeravno v žalostni Varšavi od 27. p. m. vse miruje in se v nobeni reči ne kaže kakoršno koli prekucijno prizadetje, vendar vse hrepení po odgovoru, ki ga pričakujejo Poljci od cara na pismo, ki so mu ga 27. p. m. s 600.000 podpisi poklonili; za gotovo pričakujejo od sedanjega cara, da jim bo povernil ustavo, ki jo je po dunajskih pogodbah Poljcom dal Aleksander I., car Nikolaj I. pa jim jo je leta 1831 vzel. V tem ko sodniška komisija, sestavljena iz Poljcov in Rusov, preiskuje poslednje žalostne prigodbe v Varšavi, se nabirajo darovi za spominek tistim, ki so 27. p. m. smert storili, in za njih rodovino; čez 100.000 poljskih gold. je že nabranih.

Angleško. Iz Londona. Košut je naročil neki tukajšni tiskarnici, naj mu za Oggersko naredí za 100 milijonov goldinarskih bankovcov; in res jih je bilo že za 30 milijonov narejenih in nekoliko že Košutu izročeni, ko je avstrijski poslanec 5. svečana to početje zvedil in v prepoved djal, obrnivši se na angleško vlado, naj kaznuje tiskarnico, ki se je udeležila Košutovega hudodelstva. Al minister Russel je 5. dan t. m. v doljni zbornici naznanje dal, da so kraljevi advokati rekli, da je sicer narejanje bankovcov zoper angleško postavo, da se pa vendar nobeden zatega voljo obsoditi ne bo mogel. — To pač očitno kaže, da je angleška vlada bolj sovražnica kot prijateljica našemu cesarstvu.

 Današnjemu listu je priložena 13. pòla „Povestnice“.

Popravek. V spisu „o slovenski zemlji“ v poslednjih Novicah na stran 80. na drugi polovici v versti 13. naj se bere: „francoska vlada je bila tudi Kanalsko dolino od Koroškega odcepila in k Italiji djala, nasprot pa bistriško dolino h Koroškemu prítaknila; avstrijska vlada je obojo zopet predjala“.

Listnica vredništva. Gospodu prislov: „Če zapoje, vse pogleda“: prejeli za konkurs. — Gosp. Fr. J. pri sv. M., gosp. Jos. H. v Tr., gosp. Jož. V. v K., gosp. A. B. v Ro., gosp. V. L. v Šm., gosp. P. H. v P., gosp. L. R. na M., gosp. J. P. v Ž., gosp. J. S. v Sk., gosp. A. Gr. v Ter., gosp. J. N. v Sel., gosp. M. M. v K.: Prejeli, hvala serčna! — Gosp. J. F. v Gor: Prejeli; hvala lepa; natisniti pa moremo še le v prihodnjem listu. — Sl. vredništvu „Slovo“: Vseh prvih 7 listov nam je pošlo; žal nam je, da ne moremo postreči.

Kursi na Dunaji 12. sušca.

5% metaliki 65 fl. 10 kr. Ažijo srebra 46 fl. — kr.
Narodno posojilo 76 fl. 50 kr. Cekini 6 fl. 95 kr.